

DECIZIE

03 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău Direcția Administrare Fiscală Centru,

în cadrul procesului de insolabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Axiconst” contestația depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat Direcția Administrare Fiscală Centru privind validarea creanței Băncii Comerciale „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015, prin care s-a respins ca nefondată contestația depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat DAF Centru asupra creanței validate a BC „Moldova Agroindbank” SA în mărime de 744 515,79 euro și 18 708 208,76 lei,

c o n s t a t ă :

La 16 aprilie 2015, creditorul SRL „Transunit Grup” s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind intentarea procedurii de insolabilitate față de debitorul SRL „Axiconst” IDNO 1002600010516, sediu mun. Chișinău, str. Academiei 13, MD-2028, din motivul incapacității de plată a datoriei în sumă de 24 640, 43 lei. Totodată, a solicitat și desemnarea administratorului provizoriu pe Popa Lilian.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2015, cererea introductivă a fost admisă spre examinare, fiind desemnat în funcție de administrator provizoriu Popa Lilian, care a fost obligat să prezinte până la data examinării cauzei un raport cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate față de SRL „Axiconst” și să verifice mărimea și componența masei debitoare și posibilitățile continuării activității economice a debitorului.

Administratorul provizoriu a întocmit raportul privind executarea măsurilor de asigurare aplicate în baza încheierii din 24.04.2015 și a prezentat instanței un raport referitor la situația economico-financiară a debitorului.

Prin încheierea din 22 iunie 2015, s-a dispus conexarea cauzelor intentate la cererea debitorului SRL „Axiconst” cu cauza de insolabilitate intentată la cererea creditorului SRL „Transunit Grup”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2015, a fost intentată

procedura de insolabilitate față de SRL „Axiconst” cu aplicarea tuturor măsurilor de asigurare și procedurilor prevăzute de legea insolabilității, fiind stabilită și ședința de validare a creanțelor cât și prima adunare de raportare pe data de 11.09.2015 ora 14.30.

La data de 07 septembrie 2015, Inspectoratul Fiscal de Stat DAF Centru s-a adresat cu contestație împotriva validării creanței BC „Moldova Agroindbank” SA în mărime de 744 515,79 euro și 18 708 208,76 lei, cu excluderea din această sumă 3 531 561,51 lei - datoria SC „Exim-Construct” SRL și datoria ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL în mărime de 727 398,49 euro și 586 926,78 lei.

În motivarea cererii a invocat că creanța BC „Moldova Agroindbank” SA a fost validată în rezultatul unei erori esențiale, or, cererea de admitere a creanței face referire la contracte de credit și solicită validarea datoriei care este înregistrată după SC „Exim-Construct” SRL și ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL și acestea nu constituie datoria SRL „Axiconst”. S-a mai invocat că administratorul SRL „Axiconst” în situația dată nu a avut dreptul să includă în tabelul definitiv al creanțelor datoria înregistrată după SC „Exim-Construct” SRL și ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL.

În ședința de judecată, contestatorul IFS, a susținut cererea solicitând admiterea acesteia integral.

Reprezentantul BC „Moldova Agroindbank” SA a solicitat respingerea contestației, ca nefondată.

Administratorul insolabilității SRL „Axiconst” a solicitat respingerea contestației.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015, s-a respins ca nefondată contestația depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat DAF Centru asupra creanței validate a BC „Moldova Agroindbank” SA în mărime de 744 515,79 euro și 18 708 208,76 lei.

Nefiind de acord cu încheierea dată, Inspectoratul Fiscal de Stat DAF Centru, la 22 octombrie 2015, în termenul prevăzut de lege, a declarat recurs asupra încheierii respective.

A solicitat recurentul, casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015 cu emiterea unei noi decizii privind admiterea contestației înaintate de organul fiscal.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că administratorul insolabilității SRL „Axiconst” nu a avut dreptul să includă în tabelul definitiv al creanțelor datoria formată în urma acordării de către BC „Moldova Agroindbank” SA creditelor SC „Exim-Construct” SRL și ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL, în situația în care, SRL „Axiconst” urmează să poarte răspundere pentru neexecutarea obligațiilor SC „Exim-Construct” SRL și ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL față de BC „Moldova Agroindbank” SA, doar în limita bunurilor ipotecate în favoarea acesteia, dar nu cu întreg patrimoniul debitorului insolubil.

La 02 februarie 2016, BC „Moldova Agroindbank” SA a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia.

Examinând materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care

urmează a fi respins, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015 din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul menționează că, scopul exercitării căilor de atac, constă în declanșarea mecanismului de control judiciar în privința temeiniciei și legalității actelor judecătorești emise de către instanțele inferioare. Astfel, controlul judiciar se realizează în baza argumentelor de ilegalitate sau netemeinicie invocate de către persoana interesată, cu excepția încălcărilor de ordin procedural care pot fi invocate și din oficiu de către instanța de recurs.

Conform art. 141 al. (1) și alin. (3) Legea insolvenței „(1) Cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art.19. (3) La cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.”

Conform art. 144 alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 „Dacă o creanță este contestată de unul dintre creditor, creditorul a cărui creanță se contestă poate aduce dovezi și își poate exercita alte drepturi pentru a contracara contestațiile. Dacă creanța este întemeiată pe un titlu executoriu sau pe o hotărâre judecătorească, sau pe o hotărâre arbitrală definitivă, sarcina probei contrare aparține contestatarilor.”

Colegiul reține că, conform contractelor de credit nr. C09070 din 24.03.2009 și nr. C09373 din 31.12.2009 BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SC „Axiconst” SRL credite în sumă de 384 034 EUR și 200 000 EUR, cu termenul-limită de rambursare 31.01.2012.

Conform contractului de credit nr. S06242 din 27.11.2006, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SC „Exim-Construct” SRL un credit în sumă de 427 401,44 EUR, cu termenul-limită de rambursare 10.10.2008.

Conform contractului de credit nr. C08236 din 17.07.2008, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SC „Exim-Construct” SRL un credit în sumă de 241 201 EUR și 638 255 MDL, cu termenul-limită de rambursare 31.01.2012.

Conform contractului de credit nr. S08083 din 10.04.2008, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SC „Exim-Construct” SRL un credit în sumă de 6 000 000 MDL, cu termenul-limită de rambursare 25.09.2009.

Conform contractului de credit nr. C07353 din 25.09.2007, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat ÎM „Astro-Optica International” SRL un credit în sumă de 1 232 876 EUR și 2 100 000 lei, cu termenul-limită de rambursare - 30.12.2011.

Pentru asigurarea rambursării creditelor menționate și achitării dobânzilor, calculate pentru utilizarea lor, SC „Axiconst” SRL a ipotecat băncii bunuri imobile conform:

-contractului de ipotecă nr.C09373-0 din 31.12.2009, în redacția acordurilor adiționale la el nr. C10410-P din 30.12.2010, nr. C10162-e din 18.06.2010, nr.C11225-E din 29.07.2011,

-contractului de ipotecă nr. C09070-C din 24.03.2009, în redacția acordurilor

adiționale la el nr. C09246-F din 28.08.2009, nr. C09373-L din 31.12.2009, nr. C10162-C din 18.06.2010, nr. C10410-M din 30.12.2010, nr. C11225-B din 29.07.2011,

-contractului de ipotecă nr. C09070-B din 24.03.2009 în redacția acordurilor adiționale la el nr. C09246-E din 28.08.2009, nr. C09373-N din 31.12.2009, nr. C10162-d din 18.06.2010, nr. C10410-O din 30.12.2010, nr. C11225-A din 29.07.2011.

Astfel, Colegiul reține că, în legătură cu neonorarea de către SC „Exim-Construct” SRL, ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL și SC „Axiconst” SRL a obligațiilor aferente contractelor de credit menționate, la 09.07.2012, banca a depus la Judecătoria Centru mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată privind executarea dreptului de ipotecă din contul bunurilor SC „Axiconst” SRL. Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău nr. 2e-1759/12 din 12 noiembrie 2012, cererea băncii a fost admisă.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2015, a fost intentată procedura de insolabilitate față de SC „Axiconst” SRL.

Prin cererile nr. 39103/961 din 14.07.2015 și nr. 39103/1209 din 03.09.2015 BC „Moldova-Agroindbank” SA a înaintat Curții de Apel Chișinău creanța sa față de patrimoniul SC „Axiconst” SRL în sumă de 744 515, 79 EURO și 18 708 208, 76 lei. Prin aceleași cereri BC „Moldova-Agroindbank” SA a prezentat lista bunurilor SC „Axiconst” SRL asupra cărora banca deține un drept prioritar (dreptul de ipotecă).

Conform tabelului definitiv întocmit de către administratorul procesului de insolabilitate Gîrleanu Natalia, creanța BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de 744 515,79 EURO și 18 623 192, 28 lei a fost inclusă în rubrica „CREANȚE GARANTATE”, iar suma de 85 016, 48 lei a fost inclusă în rubrica „CREANȚE CHIROGRAFARE DE RANGULVI” (rang inferior).

La 07.09.2015, DAF Centru a IFS mun. Chișinău a depus o contestație la tabelul definitiv de creanțe solicitând instanței de judecată:

- admiterea contestației DAF Centru a IFPS împotriva creanței BC „Moldova-Agroindbank” SA;

- excluderea din suma totală a creanțelor de 755 515, 79 EUR și 18 708 208, 76 lei înaintate de BC „Moldova-Agroindbank” SA a sumei de 13 531 561, 51 lei - datoria SC „Exim-Construct” SRL și a sumei de 727 398, 49 EUR, 586 926, 78 lei - datoria ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL;

- acceptarea spre validare a creanței BC „Moldova-Agroindbank” SA în sumă de 4 589 720, 47 lei și 17 117, 30 EURO.

Cu referire la argumentele recurentului IFS DAF Centru, că administratorul insolabilității Gîrleanu Natalia, n-a fost în drept să includă în tabelul definitiv al creanțelor datoria SC „Exim-Construct” SRL și ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL, deoarece SC „Axiconst” SRL nu este debitor solidar, dar este debitor ipotecar și poartă răspundere numai cu bunurile ipotocate în favoarea băncii în limita valorii acestora, Colegiul califică ca fiind neîntemeiate argumentele respective din considerentele ce urmează:

Conform art.1 din Legea cu privire la gaj nr. 449-XV din 30.07.2001 și art.

454 din Codul Civil, creditorul (creditorul gajist) are dreptul, în cazul în care debitorul (debitorul gajist) nu execută obligația garantată prin gaj, să i se satisfacă revendicările cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, din valoarea bunurilor sau a drepturilor patrimoniale depuse în gaj.

Conform art. 454, alin. (2) din Codul Civil, gajul se află în legătură cu obligația garantată prin gaj, reprezintă un raport de drept accesoriu față de obligația principală și este condiționat în timp de durată acesteia.

Conform art. 463 alin. (1) din Codul Civil și art. 5 din Legea cu privire la gaj, art. 7 alin. (7) din Legea cu privire la ipotecă, gajul/ipoteca este indivizibilă și subzistă integral asupra tuturor bunurilor imobile ipotecate, asupra fiecăruia dintre ele și asupra tuturor părților lor, chiar dacă imobilul ipotecat sau obligația garantată cu ipotecă este divizibilă.

Conform art. 461 alin. (4) din Codul Civil, dacă în contract nu se prevede altfel, gajul garantează creanța în volumul existent la momentul satisfacerii, inclusiv capitalul, dobânzile, cheltuielile de urmărire și cheltuielile de întreținere a bunului gajat.

Colegiul reține că potrivit art. 2.2. alin. (9) din contractele de ipotecă menționate SC „Axiconst” SRL și-a asumat obligația să ramburseze partea proporțională a obligațiilor garantate în termen de 90 de zile de la data primirii cererii creditului ipotecar. Din aceste clauze contractuale rezultă, că SC „Axiconst” SRL și-a asumat obligația să ramburseze partea proporțională a obligațiilor garantate, iar în caz de imposibilitate de onorare a acestei obligații și-a mai asumat obligația să transmită în posesia băncii bunurile ipotecate pentru a fi vândute.

Astfel, existența obligațiilor SC „Exim-Construct” SRL, ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL și SC „Axiconst” SRL față de bancă determină dreptul băncii de recuperare a acestei creanțe din contul bunurilor ipotecate de către SC „Axiconst” SRL, indiferent de existența altor garanții de executare a obligației garantate și de acțiunile întreprinse de bancă împotriva debitorilor creanței garantate.

Ținând cont de faptul că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30.06.2015 a fost intentat procesul de insolabilitate față de SC „Axiconst” SRL, precum și faptul, că SC „Exim-Construct” SRL, ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL, SC „Axiconst” SRL nu și-au onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditelor primite și achitarea dobânzilor calculate pentru utilizarea lor, Colegiul reține că, BC „Moldova-Agroindbank” SA justificat și întemeiat a înaintat creanța sa în sumă de 744 515, 79 EUR și 18 708 208, 76 lei asupra patrimoniului SC „Axiconst” SRL.

Cu referire la aprecierea rangului și tipului creanțelor BC „Moldova-Agroindbank” SA, Colegiul reține că, în dependență de prioritatea ce o au la satisfacerea creanțelor, creditorii se împart în creditori garantați, creditori chirografari și creditorii ale căror creanțe au apărut în legătură cu intentarea procesului de insolabilitate (creditorii masei).

Conform art. 2 din Legea insolabilității, creditori garantați - sunt persoane ale căror creanțe sunt asigurate prin garanții (gaj convențional sau legal) și au apărut înainte de intentarea procesului de insolabilitate.

Potrivit aceluiași articol, masă debitoare constituie bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolabilitate, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sânt pasibile de executare silită.

În cadrul procesului de insolabilitate, dreptul de ipotecă conferă creditorului ipotecar dreptul de a fi satisfăcut cu prioritate față de alți creditori din contul bunurilor gajate care face parte din masa debitoare.

Conform art. 50 al Legii insolabilității, creditorul garantat este îndreptățit la satisfacerea prioritară a capitalului împrumutat, a dobânzii și a cheltuielilor aferente din contul bunului gajat.

Potrivit art. 81 alin. (5) din Legea insolabilității, valorificarea bunurilor grevate cu garanții, în cazurile prevăzute la alin. (3) și (4), se face conform procedurii stabilite la art. 130-132 din Legea insolabilității.

Conform art. 141 alin. (1) și alin. (3) Legea insolabilității „(1) Cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art. 19 alin. (3). La cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.”

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 130 alin.(1) Cod de procedură civilă al Republicii Moldova instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, or conform art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În aceste circumstanțe de fapt și de drept, Colegiul reține că, instanța de insolabilitate justificat a constatat că BC „Moldova-Agroindbank” SA a prezentat suficiente probe justificative, care confirmă valabilitatea creanței băncii și dreptul de a recupera datoriile SC „Exim-Construct” SRL, ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL, SC „Axiconst” SRL din contul bunurilor ipotocate băncii de către SC „Axiconst” SRL.

Astfel, Colegiul reține că valorificarea creanțelor băncii față de SC „Exim-Construct” SRL, ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL și SC „Axiconst”, urmează să fie executată doar din mijloacele bănești obținute în urma valorificării bunurilor ipotocate în favoarea BC „Moldova-Agroindbank” SA, iar diminuarea acestor datorii din contul altor mijloace decât cele obținute în cadrul procesului de insolabilitate a SC „Axiconst” SRL va constitui temei de diminuare a creanțelor băncii față de SC „Axiconst” SRL.

Din aceste considerente, Colegiul reține și faptul că validarea BC „Moldova-Agroindbank” SA în cadrul procesului de insolabilitate a ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL, nu constituie temei de neadmitere a cererii băncii de admitere a

creanței în cadrul procesului de insolabilitate a SC „Axiconst” SRL atâta timp, cât SC „Exim-Construct” SRL, ÎM „Astro-Optica Internațional” SRL și SC „Axiconst” SRL înregistrează datorii față de bancă și există bunuri ale SC „Axiconst” SRL, care asigură aceste datorii.

Astfel, Colegiul apreciază drept legală și întemeiată încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015, prin care s-a respins ca nefondată contestația depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat DAF Centru asupra creanței validate a BC „Moldova Agroindbank” SA în mărime de 744 515,79 euro și 18 708 208,76 lei.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău Direcția Administrare Fiscală Centru.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2015, emisă în cadrul procesului de insolabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Axiconst”, în urma examinării contestației depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat Direcția Administrare Fiscală Centru asupra validării creanței Băncii Comerciale „Moldova Agroindbank” Societate pe Acțiuni.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Ion Druță